

Συνενώσεις ΟΤΑ

Η περίπτωση της Κύπρου

Της κ. **Αρτέμ. ΣΑΒΒΙΔΗ**
Υποψηφ. Διδάκτ., Πτυχ. Νομικής

Εισαγωγή: η αναγκαιότητα των συνενώσεων

Η διεθνής πρακτική έχει καταγράψει μία σειρά από σοβαρούς λόγους, οι οποίοι σι-
νηγορούν υπέρ της συνένωσης των μικρών σε μέγεθος ΟΤΑ.

Οι κυριώτεροι εξ αυτών των λόγων είναι:

Ευχερέστερη εφαρμογή προγραμμάτων εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης των ΟΤΑ με
πληθυσμιακή «βαρύτητα».

Με την αύξηση του πληθυσμού ενός ΟΤΑ, καθίσταται πλέον εφικτό να έχει ο κάθε
αυτοδιοικούμενος οργανισμός τους δικούς του οικονομικούς πόρους (π.χ. με φορολόγη-
ση ιδιοκτησιών, επιχειρηματικών δραστηριοτήτων κ.λ.) επιβαρύνοντας έτσι σε μικρότε-
ρο βαθμό την Κεντρική Διοίκηση από οικονομική στήριξη και πλήρη «χρηματοδότηση»
των ΟΤΑ.

Η αύξηση μεγέθους πληθυσμού ΟΤΑ, που επιτυγχάνεται με συνένωση, ευνοεί την σί-
ναψη δανείων με σκοπό την κάλυψη του κόστους κατασκευής έργων υποδομής απαραί-
τητων για την εύρυθμη λειτουργία των ΟΤΑ (π.χ. έργα ύδρευσης, αποχέτευσης κ.ά.). Οι
οικονομικοί δε πόροι, που μπορούν να εξασφαλιστούν από τους αυξημένους σε πληθι-
σμό ΟΤΑ, βοηθούν στην εν γένει ανάπτυξη έκαστης γεωγραφικής περιοχής.

Παράλληλα, η αύξηση του μεγέθους των ΟΤΑ, τόσο σε έκταση, όσο και σε πληθυσμό,
επιτρέπει την παροχή από τον ίδιο τον ΟΤΑ στους κατοίκους του υπηρεσιών και αγαθών
καλής ποιότητας και χαμηλού κόστους μέσω της ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστη-
ριοτήτων εντός του αυτοδιοικούμενου οργανισμού.

Με την συνένωση μικρών και πολλών τοπικών οργανισμών δημιουργούνται ολιγότε-
ροι και πλέον εύρωστοι ΟΤΑ.

Ελλάδα - Πρόγραμμα «Ιωάννης ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

Το Πρόγραμμα «Ιωάννης ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» έρχεται να «τελειοποιήσει» το προ-
σχύσαν θεσμικό-νομοθετικό καθεστώς Ν.1416/1984, Ν.1622/1986 και να συνενώσει «ανα-

γκαστικώς», εκ του νόμου, ΟΤΑ, συμβάλλοντας έτσι τα μέγιστα στον εκσυγχρονισμό και στην ανασυγκρότηση της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο Ν.2539/1997 συνάντησε αντιδράσεις και είχαν διατυπωθεί πολλές επιφυλάξεις για την εφαρμογή του.

Ως βάση του μεταρρυθμιστικού Προγράμματος «Ιωάννης ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» τέθηκαν οι ακόλουθες αρχές:

1. Αρχή της συντονισμένης δράσης.
2. Αρχή της κοινωνικής συναίνεσης.
3. Αρχή της αποτελεσματικής διοίκησης και της δημοκρατικής αντιπροσώπευσης.
4. Αρχή της ενδοδημοτικής αναπτυξιακής ισορροπίας.
5. Αρχή της εγγυημένης αντιπροσώπευσης.
6. Αρχή της διατήρησης των διευκολύνσεων των Κατοίκων μικρών Χωριών.

Με βάση τις ανωτέρω αρχές οι στόχοι του Προγράμματος (κατά την Εισηγητική Έκθεση του σχεδίου νόμου) είναι:

Εκσυγχρονισμός του Διοικητικού Συστήματος της Χώρας.

Δημιουργία πρωτοβάθμιων ΟΤΑ νέου τύπου και εισαγωγή νέας θεσμικής δομής σύγχρονων ανοικτών πόλεων.

Διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ.

Συντονισμός των τοπικών δημοσίων επενδύσεων.

Νομιμότητα, διαφάνεια και κοινωνικός έλεγχος κατά την ενάσκηση της τοπικής εξουσίας.

Η περίπτωση της Κύπρου

Στην Κύπρο συνένωση ΟΤΑ δεν απαντάται, αλλά προβλέπεται μία ανάλογη διαδικασία με αίτημα των Κοινοτήτων.

Ο πρόσφατος Περί Κοινοτήτων Νόμος (Ν.86(1)/1999), με τον οποίο επήλθε θεσμικός συγχρονισμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όσον αφορά στις Κοινότητες στην Κύπρο, δίνει την δυνατότητα σε Κοινότητες, που συνορεύουν, να διεκδικήσουν κήρυξή τους σε σύμπλεγμα.

Εν αντιθέσει με τον Ελλαδικό χώρο, που υποχρεωτικά, εκ του νόμου, συνενούνται ΟΤΑ, στην Κύπρο η διαδικασία «συνένωσης», συμπλεγματοποίησης κατά το λεκτικό του Κυπριακού νόμου, προβλέπεται μόνο για τις Κοινότητες και είναι προαιρετική.

Έτσι, δύο ή περισσότερες Κοινότητες, που συνορεύουν, μπορούν, μετά από αίτημά τους προς τον Υπουργό Εσωτερικών να κηρυχθούν σε Σύμπλεγμα Κοινοτήτων. Η επιθυμία των Κοινοτήτων για συμπλεγματοποίηση εκφράζεται με δημοψήφισμα, την διεξαγωγή του οποίου διατάζει ο Υπουργός Εσωτερικών το συντομότερο δυνατόν και με τον όποιο, που καθορίζει ο νόμος. Ο Υπουργός υποχρεούται στην κήρυξη των Κοινοτήτων σύμπλεγμα, εάν το δημοψήφισμα αποβεί θετικό με γνωστοποίηση του, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Κωνσταντίνος ΓΕ.
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής Τμ. Οικ. και
Περιφ. Ανάπτ. Π.Π.Κ.Π.Ε.

**ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ
ΚΙΝΗΤΡΑ
ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Αθήναι, 1993

ΑΓΛΑΪΑ ΡΟΜΠΟΚΟΥ-
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

**ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΩΣ ΤΟ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΠΡΟΒΛΗΜΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

*Προβληματισμοί στο
Άρθρο 21 του Συντάγματος*

ΕΡΙΦΥΛΗ

Αθήναι 2000

Ο Υπουργός Εσωτερικών δεν εκδίδει Διάταγμα για διεξαγωγή μεταγενέστερου δημοψηφίσματος για τον ίδιο σκοπό, αν δεν παρέλθουν τέσσερα χρόνια από την ημερομηνία διεξαγωγής του προηγούμενου ατελέσφορου δημοψηφίσματος.

Ο Κυπριακός νόμος προβλέπει, επίσης, την δυνατότητα αποχώρησης Κοινότητας από το Σύμπλεγμα, όπως και την δυνατότητα να περιέλθουν οι Κοινότητες στην προγενέστερη κατάσταση, δυνατότητα δηλαδή κατάργησης του Συμπλέγματος, κάτι που στην Ελλάδα δεν ισχύει.

Α. Απόχωρηση Κοινότητας από το Σύμπλεγμα:

Αν τα 2/3 των ψηφισάντων εκλογέων όποιας δήποτε από τις Κοινότητες, που μετέχουν στο Σύμπλεγμα ψηφίσουν υπέρ της αποχώρησης της Κοινότητάς τους από το Σύμπλεγμα, τότε ο Υπουργός διατάζει την αποχώρηση της Κοινότητας από το Σύμπλεγμα.

Β. Κατάργηση Συμπλέγματος:

Αν το Συμβούλιο του Συμπλέγματος, με αίτησή του προς τον Υπουργό ζητήσει την διεξαγωγή δημοψηφίσματος για να εξακριβωθεί η βούληση μίας Κοινότητας για κατάργηση του Συμπλέγματος, τότε ο Υπουργός υποχρεούται να διατάξει διεξαγωγή δημοψηφίσματος. Εφ' όσον δε τα 2/3 των ψηφισάντων εκλογέων όποιας δήποτε Κοινότητας, που έχει συμπλεγματοποιηθεί με άλλη ή άλλες Κοινότητες ψηφίσουν υπέρ της κατάργησης του επηρεαζόμενου Συμπλέγματος, ο Υπουργός, με Διάταγμά του, διατάζει την κατάργησή του.

Ο περιορισμός των τεσσάρων χρόνων για διεξαγωγή μεταγενέστερου δημοψηφίσματος ισχύει και στην περίπτωση κατάργησης Συμπλέγματος.